

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18626

Tarih : 22.06.2026

46023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Onur DÜŞÜNMEZ
Hakkari Milletvekili

Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, son dönemde özellikle kadın mahpusların yaşam hakları, sağlık hakkına erişimleri ve insan onuruna uygun muamele görme haklarının sistematik biçimde ihlal edildiği iddialarıyla gündeme gelmektedir. Cezaevinde son altı ay içerisinde onlarca intihar girişimi yaşanmış ve bunlardan en az dördü ölümle sonuçlanmıştır. Bilge Nurten isimli mahpusun yaşamına son vermesinin ardından, koğuştaki diğer mahpusların psikolojik destek ve koğuştaki değişikliği taleplerinin reddedildiği, cezaevi idaresinin ise sorunları çözmek yerine adli ve politik mahpusların temel insani taleplerine karşı duyarsız kalındığı yönündeki iddialar tarafımıza iletilmiştir.

Daha da vahimi, mahpusların yasal yollardan ilettikleri dilekçe ve taleplerin ancak kendilerine zarar vermeleri (kesi, intihar girişimi vb.) sonrasında işleme konulduğu, hatta cezaevi birinci müdürünün bir mahpusa jilet vererek "al, kendini kes" dediği yönünde son derece ağır iddialar mevcuttur. Hastaneye sevklerin geciktirilmesi nedeniyle ciddi kan kayıplarının yaşandığı, kapasite yetersizliği ve ağır tecrit koşullarının derinleştiği Sincan Kadın Kapalı Cezaevi'ndeki bu tablo; iç mevzuatın yanı sıra tarafı olunan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, BM Mandela Kuralları ve Bangkok Kuralları ile açıkça çelişmektedir. Devletin, gözetimi altında bulunan kişilerin yaşam ve sağlık haklarını koruma yönündeki pozitif yükümlülüğü gereğince, bu iddiaların ivedilikle araştırılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda son altı ayda yaşanan ve adeta birer kadın kırımına dönüşen şüpheli ölüm ve intihar vakalarının sayısı kaçtır? Bilge Nurten ve trans mahpus Poyraz'ın ölümlerinde doğrudan ihmali, kastı ya da yönlendirmesi olan cezaevi idaresi ve personeli hakkında yürütülen adli/idari bir soruşturma var mıdır?
2. Mahpusların en temel insani taleplerinin ve koğuş değişikliği dilekçelerinin ancak kendilerine fiziksel olarak zarar verdikten sonra işleme konulması, Bakanlığınızın tutsakları intihara ve öz kıyımaya sürüklenme politikasının bir parçası mıdır?
3. Bir kadın mahpusa jilet vererek "al, kendini kes" diyen ve intihara azmettirme suçu işleyen Sincan Kadın Kapalı Cezaevi Birinci Müdürü hakkında idari bir soruşturma başlatılmış mıdır? Söz konusu müdür görevden alınmış mıdır?
4. Bileklerini kesen bir mahpusun saatlerce kan kaybetmesine göz yumularak hastaneye sevk edilmemesi, "zamana yayılmış işkence ve kötü muamele" yasağının ihlali değil midir? Sevk gecikmesinde sorumluluğu olan cezaevi personeli ve sağlık birimi hakkında bir işlem yapılmış mıdır?
5. Özellikle siyasi mahpuslara yönelik onur kırıcı birer dayatmaya dönüşen "pişmanlık beyanı" kriterinin ve İdare ve Gözlem Kurullarının yargı yetkisini gasp eden "infaz yakma" kararlarının sonlandırılması, cezaevlerindeki sistematik hak gasplarının ve hukuk dışı tecrit uygulamalarının ortadan kaldırılması amacıyla bakanlığınızın acil bir mevzuat değişikliği veya kurulları lağvetme planı bulunmakta mıdır?
6. Normalde 5-6 kişilik olan koğuşlarda 10 kadının tutulması ve intihar vakalarının yaşandığı travmatik odaların kasıtlı olarak cezalandırma mekanizması gibi kullanılması karşısında, cezaevindeki bu aşırı doluluk ve insani olmayan barınma koşulları ne zaman düzeltilecektir?

7. Hak ihlallerine ses çıkaran, intihar vakalarına tanıklık eden tutsaklar hakkında cezaevi idaresinin başlattığı disiplin soruşturmalarının amacı yaşanan suların üstünü örtmek ve tutsaklara gözdağı vermek midir? İfadeye çağrılan mahpuslara "prosedür gereğı yapılıyor, bir şey çıkmaz" denilerek hukuki süreçlerin sabote edilmesi Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir?
8. Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'ndaki eril, korumacı ve tecrit merkezli uygulamaların, Türkiye'nin imzacısı olduğı BM Mandela Kuralları ve kadın mahpusların özgül ihtiyaçlarını koruyan Bangkok Kuralları ile tamamen çelişmesi karşısında, cezaevinin bağımsız kadın örgütleri, barolar ve insan hakları kuruluşları tarafından denetlenmesine izin verilecek midir?